فرم برنامه درسی(Course Plan)

## دانشکده :پرستاری مامایی

| | |
|---|---|
| **نام درس : پرستاری اختلالات مادرو نوزاد** | **تعداد واحد : ۲واحد** |
| **مقطع :** کارشناسی | **مدت زمان ارائه درس :** ۲ساعت |
| **پیش نیاز :** پرستاری مادرو نوزاد | |
| **مسئول برنامه : رنجکش** | |

**عناوین کلی این درس شامل موارد زیر می باشد :**

۱. بارداری آسیب پذیر و استفراغ وخیم بارداری
۲. اختلالات فشارخون در بارداری
۳. خونریزی های نیمه اول بارداری: سقط و بارداری خارج رحمی و مول هیداتیفرم
۴. خونریزی های نیمه دوم: اختلالات جفت ( جفت سرراهی و دکولمان جفت)، مشکلات همراه خونریزی دربارداری: اختلال انعقادی منتشر داخل عروقی
۵. اختلالات مایع آمنیون: الیگوهیدرآمنیوس و پلی هیدرامنیوس
۶. بیماری های داخلی جراحی در بارداری( اختلالات غدد اندوکرین شامل دیابت و اختلالات تیروییدی)
۷. بیماری های داخلی جراحی در بارداری (بیماری های قلبی عروقی و کم خونی ها)
۸. بیماری داخلی جراحی در بارداری (آسم، بیماری های عفونی دربارداری، آپاندیسیت دربارداری، ، ضربه به شکم )
۹. وضعیت های آسیب پذیر جنین ( چندقلویی، ناسازگاری های خونی، مرگ داخل رحمی جنین)
۱۰. زایمان های آسیب پذیر ( دیستوشی ها، زایمان سریع، زایمان زودرس، پارگی کیسه آب، زایمان پس از موعد)
۱۱. زایمان های ابزارمند یا تهاجمی: القا زایمان، اپی زیوتومی، زایمان با فورسپس، زایمان با وانتوز، سزارین
۱۲. نوزادان آسیب پذیر: نوزاد نارس، کم وزن و دیررس
۱۳. اختلالات همولیتیک نوزاد: ایکتر فیزیولوژیک، ایکتر پاتولوژیک، سندرم دیسترس تنفسی، زجر جنین یا آسفکسی
۱۴. احیا نوزاد، نقش پرستار در تطبیق خانواده با وضعیت جدید
۱۵. صدمات زایمانی و عوارض بعد اززایمان: صدمات وارده به مادر: خونریزی های بعد از زایمان، آمبولی مایع آمنیوتیک، احتباس جفت، صدمات وارده به نوزاد: صدمات وارده به جمجمه، صورت، بازو، ران، آسیب به شبکه بازویی
۱۶. عوارض بعداززایمان: عفونت ها ( دستگاه تناسلی، عفونت ادراری، عفونت پستان، عفونت زخم)، ترمبوفلبیت و ترومبوآمبولی
۱۷. نازایی و عقیمی ( تعریف نازایی، علل نازایی در مردان و زنان، روش های کمک باروری)

**هدف کلی**

ایجاد توانایی دردانشجو برای شناخت نیازها، مسایل و مشکلات جسمی، روانی و اجتماعی افراد خانواده در انتظار فرزند به خصوص مادر و نوزاد در معرض خطر و کسب آگاهی در مورد اهمیت آموزش در پیشگیری از عوارض در موارد آسیب پذیری در مادر

**اهداف جزیی درس ( براساس سرفصل دروس):**

در پایان دوره از دانشجو انتظار می رود که بتواند:

**جلسه اول : بارداری پرخطر یا آسیب پذیر، استفراغ وخیم بارداری**

- بارداری پرخطر را تعریف کند.
- علل بارداری های پرخطر را شرح دهد.
- انواع بارداری پرخطر را نام ببرند.
- مراقبت های ویژه دربارداری را شرح دهد.
- تست های تشخیصی دربارداری های پر خطر را شرح دهد.
- روش های ارزیابی سلامت جنین را شرح دهد.
- تعریف و علل استفراغ وخیم بارداری را شرح دهد.
- تدابیر پرستاری در استفراغ وخیم بارداری را بیان کند.

**جلسه دوم: اختلالات فشارخون دربارداری، پره اکلامپسی و اکلامپسی و عوارض آن**

- تعریف و طبقه بندی فشارخون در بارداری را بیان کند.
- پراکلامپسی را تعریف و انواع آن راذکر کند.
- علائم و عوامل خطر پره اکلامپسی را شرح دهد.
- علل و تدابیر درمانی پراه اکلامپسی و اکلامپسی را شرح دهد.
- درمان دارویی را درموارد پراکلامپسی شدید شرح دهد.
- مراقبت های پرستاری از یک بیمار پره اکلامپسی را شرح دهد.
- مراقبت های پرستاری از یک بیمار اکلامپسی را شرح دهد.

**جلسه سوم : خونریزی های نیمه اول بارداری**

- تعاریف انواع سقط را شرح دهد.
- اقدامات درمانی و مراقبتی در موارد سقط بداند
- تعریف حاملگی خارج رحمی را بداند.
- عوامل خطر مربوطه را شناسایی کند.
- اقدامات درمانی در بارداری خارج رحمی را بیان کند.
- اقدامات مراقبتی در برخورد با حاملگی خارج رحم شرح دهد.
- انواع مول را تعریف کند
- علائم و اقدامات درمانی در مول هیداتید فرم را نام ببرد.
- فرایند پیگیری مول هیداتید فرم را بعد از سقط و زایمان طبیعی را شرح دهد.
- مراقبت پرستاری درموارد استفاده از شیمی درمانی در درمان مول را شرح دهد.

**جلسه چهارم : خونریزی های نیمه دوم بارداری ( پرویا و دکولمان)، هیپوفیبرینوژنمی، اختلال انعقادی منتشر داخل عروقی**

- جفت سرراهی را تعریف کند.
- علائم و عوامل خطر در جفت سر راهی را شرح دهد.
- مراقبت پرستاری درجفت سرراهی را شرح دهد.

- علائم و عوامل خطر در دکولمان جفت را شرح دهد.
- مراقبت پرستاری در دکولمان را شرح دهد.
- اتیولوژی و پاتوژنز دکولمان را شرح دهد
- هیپوفیبرینوژنمی را شرح دهد.
- اختلالال انعقادی منتشر داخل عروقی را تعریف کند.
- علائم و نشانه های آن را بگویید.
- تشخیص و درمان آن را ذکر کند.
- مراقبت های پرستاری مربوطه را شرح دهد.

**جلسه پنجم : اختلالات مایع آمنیون**

- انواع اختلالات مایع آمنیون را بشناسد.
- اولیگو هیدرآمنیوس و علل آن را شرح دهد.
- روشهای تشخیصی و درمانی اولیگوهیدرآمنیوس را توضیح دهد.
- هیدرآمنیوس و علل آن را شرح دهد.
- روش های تشخیصی و درمانی هیدرآمنیوس را توضیح دهد.

**جلسه ششم: بیماری های داخلی جراحی دربارداری( اختلالات غدد اندوکرین شامل دیابت و اختلالات تیروییید)**

- انواع دیابت را تعریف کند.
- علائم آن را تشخیص دهد.
- جواب آزمایشات قند خون ناشتا، قند ۲ ساعت بعد و تست تحمل گلوکز را برای تشخیص دیابت تفسیر کند.
- عوارض دیابت در بارداری را شرح دهد.
- اثرات بارداری بر دیابت را شرح دهد.
- مراقبت های پرستاری از بیمار دیابتیک باردار را شرح دهد.
- هیپو تیروییدی و هیپرتیروییدی را تعریف کند.
- تأثیراختلالات تیروییید دربارداری و زایمان را توضیح دهد.
- روش های مراقبتی از مادران و نوزادان متولد شده از مادران با اختلالات تیروییید را شرح دهد.

**جلسه هفتم : بیماری های داخلی جراحی دربارداری(بیماری های قلبی عروقی و کم خونی ها)**

- انواع شایع اختلالات بیماری قلبی دربارداری را نام ببرد.
- کلاس بندی بیماری های قلب راشرح دهد.
- علائم بیمار قلبی را شرح دهد.
- عوارض بارداری بر بیماری قلبی و برعکس را شرح دهد.
- مراقبت های پرستاری حین بارداری، زایمان و بعد اززایمان را بیان کند.
- آنمی را تعریف کند .
- انواع آنمی را شرح دهد.
- درمان ها و روش های مراقبتی در آنمی دربارداری را شرح دهد.
- آموزش های لازم در بارداری و پس از زایمان را برای مادران مبتلا به آنمی توضیح دهد.

**جلسه هشتم : بیماری های داخلی و جراحی در بارداری (آسم ، بیماری های عفونی دربارداری، آپاندیسیت دربارداری ، ضربه به شکم )**

- پاتوفیزیولوژی بیماری آسم را شرح دهد.
- تأثیر آسم بربارداری را شرح دهد.
- تأثیربارداری برآسم را توضیح دهد.
- مراقبت های پرستاری از مادران باردارمبتلا به آسم را درطی بارداری، زایمان و پس از زایمان انجام دهد.
- سندرم تورچ را شرح دهد.
- عوارض بیماری های عفونی تورچ در بارداری و زایمان را شرح دهد.

- مراقبت های پرستاری درسندرم تورچ را شرح دهد.
- بیماری های منتقله از راه جنسی را نام ببرد.
- علائم و درمان دربیماری های منتقله از راه جنسی را توضیح دهد.
- مراقبت های پرستاری دربیماری های متقله ازراه جنسی در بارداری و زایمان را شرح دهد.
- علائم و نشانه های آپاندیس دربارداری را نام ببرد.
- مراقبت های پرستاری در جراحی دربارداری را شرح دهد.
- مداخلات و مراقبت های لازم در ضربه به شکم در بارداری را شرح دهد.

**جلسه نهم: وضعیت های آسیب پذیر جنین: بارداری چند قلو، ناسازگاری خونی، زجر جنین، مرگ داخل رحمی**

- بارداری چندقلو را تعریف کنند.
- علائم و روش های تشخیص بارداری چندقلو را شرح دهند.
- درمان و تدابیر پرستاری دربارداری چند قلو را بیان کند.
- ناسازگاری خونی RH و ABO را شرح دهند.
- درمان و تدابیر درمانی در ناسازگاری خونی را شرح دهند.
- زجر جنین را تعریف کند و علل آن را بیان کند.
- تدابیر درمانی و مراقبت های پرستاری در زجر جنین را شرح دهد.
- IUFD را تعریف کند، علل آن را بینان نماید و تدابیر درمانی و مراقبتی آن را شرح دهند.

**جلسه دهم: زایمان های آسیب پذیر: زایمان سخت، زایمان سریع، زایمان زودرس، پارگی زودرس کیسه آب، زایمان دیررس**

- زایمان مشکل را تعریف کند
- علل دیستوشی را نام ببرد.
- اختلالات مربوط به مرحله اول زایمان را بشناسد.
- اختلالات مربوط به نیروهای رحم را تشخیص دهد.
- اختلالات مربوط به مرحله دوم زایمان را بشناسد.
- اختلالات مربوط به جنین ( پرزانتاسیون و پوزیشن و آنومالی ها) رادرمراحل زایمان بشناسند.
- تعریف زایمان سریع را بداند.
- علائم و نشانه های زایمان سریع را بداند.
- مراقبت های پرستاری در زایمان سریع را ارائه دهد.
- زایمان زودرس را تعریف کنند.
- علل زایمان زودرس را شرح دهند.
- زنان در خطر زایمان زودرس را بشناسند.
- علائم ونشانه های زایمان زودرس را شرح دهند.
- زایمان دیررس را تعریف کنند.
- پاتوفیزیولوژی زایمان دیررس را شرح دهند.
- علل زایمان دیررس را بیان کنند.
- نشانگان گذشتگی از موعد را شرح دهند.
- اداره زایمان های گذشته از موعد را توضیح دهند.
- مراقبت های پرستاری در هرکدام از موارد فوق را شرح دهد.

**جلسه یازدهم: زایمان های تهاجمی: القا زایمان، فورسپس، وانتوز، سزارین**

- القاء زایمان را تعریف کند.
- اندیکاسیون ها و کنتراندیکاسیون های القا را بداند.
- انواع روش های القا را شرح دهد.
- علل زایمان با فورسپس را نام ببرد.

- شرایط استفاده از فورسپس را شرح دهد.
- مراقبت های مادرونوزاد درزایمان با فورسپس را توضیح دهد.
- علل زایمان با وانتوز را نام ببرد.
- شرایط استفاده از وانتوزرا شرح دهد.
- مراقبت های مادرونوزاد درزایمان با وانتوزرا توضیح دهد.
- پرزانتاسیون بریچ و عوامل مستعدکننده آن را شرح دهد.
- راههای تشخیص بارداری بریچ را شرح دهد.
- علل زایمان سزارین را بداند.
- مراقبت های پرستاری قبل و بعداز عمل سزارین را توضیح دهد.
- فرایند پرستاری برای مراقبت بعداز عمل سزارین را بنویسد.

**جلسه دوازدهم: نوزادان آسیب پذیر: نوزاد زودرس، کم وزن و دیررس**

- نوزاد نارس را تعریف کنند.
- مشخصات و عوارض نوزاد نارس را شرح دهند.
- مراقبتهای پرستاری برای نوزادان نارس را بیان کند.
- نوزاد کم وزن را تعریف کنند و مشخصات، عوارض آنها را شرح دهند.
- مراقبت های پرستاری از نوزادان کم وزن را شرح دهند.
- نوزاد دیررس را تعریف کنند و مشخصات، عوارض آنها را شرح دهند.
- و مراقبت های پرستاری از نوزادان دیررس را شرح دهند.

**جلسه سیزدهم: ایکتر نوزادی: ایکتر فیزیولوژیک، ایکتر پاتولوژیک، سندرم دیسترس تنفسی، زجر جنین یا آسفکسی**

- زردی فیزیولوژیک را توضیح دهند.
- زردی پاتولوژیک را شرح دهند.
- مراقبت های پرستاری از نوزاد با زردی را شرح دهد.
- سندرم دیسترس تنفسی در نوزادان را تعریف کنند و مراقبت های پرستاری با توجه به تشخیص های پرستاری برای آنان ارائه دهند.
- خفگی در نوزادان را توضیح و مراقبتهای پرستاری با توجه به تشخیصهای پرستاری برای آنان ارائه دهند.
- در مورد تنظیم درجه حرارت در نوزادان توضیح و مراقبت های پرستاری با توجه به تشخیص های پرستاری برای آنان ارائه دهند.
- هیپوگلیسمی در نوزادان را شرح و مراقبتهای پرستاری با توجه به تشخیصهای پرستاری برای آنان ارائه دهند.

**جلسه چهاردهم: احیا نوزاد، نقش پرستار در تطبیق خانواده با وضعیت جدید**

- احیا نوزاد را توضیح و در صورت امکان آن را انجام دهند.
- عکس العمل خانواده در مقابل فرزند ناهنجار را بدانند و نقش پرستار در تطبیق خانواده با وضعیت جدید را بیان کنند.
- عکس العمل خانواده در مقابل فرزند مرده را بدانند و نقش پرستار در تطبیق خانواده با وضعیت جدید را بیان کنند.
- عکس العمل خانواده در مقابل نوزاد آسیبپذیر را بدانند و نقش پرستار در تطبیق خانواده با وضعیت جدید را بیان کنند.

**جلسه پانزدهم و شانزدهم: صدمات زایمانی: صدمات وارده به مادر: خونریزیهای بعد اززایمان، آمبولی مایع آمنیوتیک، صدمات وارده به نوزاد: صدمات وارده به جمجمه، صورت، بازو، ران، آسیب به شبکه بازویی**

- خونریزی بعد از زایمان را تعریف کنند.
- عوامل مستعد کننده وعلل خونریزی بعداز زایمان را شرح دهند.
- اینرسی رحمی را تعریف کنند.
- مادران در خطر اینرسی رحمی را قبل از زایمان تشخیص دهند.
- خونریزی های ناشی از باقی ماندن تکه های جفت را تشخیص دهند.
- راه های درمان باقی ماندن جفت را بیان کنند.
- انواع پارگی های کانال زایمانی را شرح دهند.

- انواع هماتوم ها را تعریف کنند.
- علائم هماتوم را شرح دهد.
- وارونگی رحم را تعریف کنند.
- علائم واونگی رحم را شرح دهد.
- عوامل مستعد کننده پارگی رحم را شرح دهند.
- علائم پارگی رحمی را بیان کنند.
- مراقبت های پرستاری در خونریزی های بعد اززایمان را انجام دهد.
- آمبولی مایع آمنیون را تعریف کنند.
- علائم آمبولی رحم را شرح دهد و مراقبت های پرستاری از بیمار مبتلا به آمبولی را انجام دهد.
- صدمات وارد به جمجمه نوزاد را نام ببرند.
- فلج عصب صورتی در نوزاد را تعریف کنند.
- آسیب شبکه بازویی در نوزاد را بیان کنند.
- علایم و نشانه های شکستگی استخوان ترقوه در نوزاد را شرح دهند و تشخیص، درمان و مراقبت های پرستاری بر اساس فرایند پرستاری برای آنان بیان کنند.
- علایم و نشانه های شکستگی استخوان بازو در نوزاد را شرح دهند و تشخیص، درمان و مراقبت های پرستاری بر اساس فرایند پرستاری برای آنان بیان کنند.
- علایم و نشانه های شکستگی استخوان ران در نوزاد را شرح دهند و تشخیص، درمان و مراقبت های پرستاری بر اساس فرایند پرستاری برای آنان بیان کنند.
- علایم و نشانه های دررفتگی پاها در نوزاد را شرح دهند و تشخیص، درمان و مراقبت های پرستاری بر اساس فرایند پرستاری برای آنان بیان کنند.

**جلسه هفدهم: عوارض بعداززایمان: عفونت ها، ناباروری و عقیمی**

- عفونتهای دوره نفاسی و علل آن را شرح دهد.
- علائم عفونت بعد اززایمان را توضیح دهد.
- توانایی ارائه خدمات مراقبتی مناسب به مادربا آندمتریت بعداززایمان را داشته باشد.
- عفونت های زخم بعداززایمان طبیعی و سزارین را شرح دهد.
- نحوه مراقبت از زخم های عفونی فوق را شرح دهد.
- تعریف، انواع و علل ناباروری در زنان و مردان را شرح دهد.
- روش های کمک باروری را شرح دهد.
- مراقبت های پرستاری و آموزش های لازم در خصوص ناباروری و درمان های آن شرح دهد.

## روش آموزش

- استفاده از آموزش مجازی

**تکالیف دانشجویان**

- حضور فعال در کلاس های آفلاین و آنلاین
- شرکت در پرسش و پاسخ و کویزها
- انجام تکالیف در زمان تعیین شده

**شرایط اجراء**

## امکانات آموزشی بخش

- اینترنت، کامپیوتر و آموزش مجازی

**آموزش دهنده**

- فاطمه رنجکش

**منابع اصلی درسی**

- پرستاری بهداشت مادران و نوزادان لودرمیلک ترجمه مهناز شوقی چاپ ۱۳۹۷
- راهنمای کشوری دوستدارمادر

**ارزشیابی**

**نحوه ارزشیابی**

- آزمون ها تکوینی و پرسش و پاسخ های کلاسی و حضور فعال در کلاس های مجازی و آنلاین
- آزمون میان ترم ( در تاریخ ۹۹/۸/۱۷ به صورت تشریحی کوتاه پاسخ برگزار خواهدشد.)
- شرکت درآزمون پایان ترم (تستی، کوتاه پاسخ،جاخالی و...)

**نحوه محاسبه نمره کل**

- آزمون ها و پرسش و پاسخ های کلاسی و حضور فعال در فعالیت های درسی، تکالیف: ۵ نمره
- آزمون میان ترم: ۷ نمره ( تاریخ آزمون میان ترم: ۹۹/۸/۱۷)
- آزمون پایان ترم: ۸ نمره

**مقررات**

- حداقل نمره قبولی: طبق مقررات آموزشی
- تعداد دفعات غیبت: فقط غیبت مجاز طبق مقررات دانشکده قابل قبول می باشد.

**جدول زمانبندی درس پرستاری اختلالات مادر و نوزاد**

| سرفصل مطالب | تاریخ و ساعت ارائه | نحوه ارائه | منابع درسی | امکانات مورد نیاز | روش ارزشیابی |
|---|---|---|---|---|---|
| آشنایی با کلاس و ارائه طرح درس<br>بارداری پرخطر یا آسیب پذیر و استفراغ وخیم بارداری<br>تکلیف شماره۱ | رنجکش | مجازی | منابع ذکر شده | کامپیوتر<br>اینترنت<br>آموزش مجازی | حضور هفتگی در سامانه نوید و دانلود فایل های بارگزاری شده، شرکت در جلسات پرسش و پاسخ و کویز های هفتگی، انجام تکالیف<br>شرکت در ازمون میان ترم و پایان ترم |
| اختلالات فشارخون دربارداری، پره اکلامپسی و اکلامپسی و عوارض آن | | | | | |
| خونریزی های نیمه اول بارداری<br>تکلیف شماره ۲ | | | | | |
| خونریزی های نیمه دوم بارداری ( پرویا و دکولمان)، هیپوفیبرینوژنمی، اختلال انعقادی منتشر داخل عروقی | | | | | |
| اختلالات مایع آمنیون | | | | | |
| کلاس آنلاین جهت پرسش و پاسخ | | | | | |
| بیماری های داخلی جراحی دربارداری( اختلالات غدد اندوکرین شامل دیابت و تیرویید) | | | | | |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| بیماری های داخلی جراحی درباردار‌ی(بیماری های قلبی عروقی و کم خونی ها) | | | | | |
| بیماری های داخلی و جراحی در بارداری (آسم ، بیماری های عفونی درباردار‌ی، آپاندیسیت درباردار‌ی، ضربه به شکم ) | | | | | |
| کلاس آنلاین جهت پرسش و پاسخ | | | | | |
| چندقلویی، ناسازگاری خونی، زجرجنینی، مرگ جنین | | | | | |
| زایمان سخت، زایمان سریع، زایمان زودرس، پارگی کیسه آب، زایمان دیررس<br>تکلیف شماره ۳ | | | | | |
| زایمان های تهاجمی: القا زایمان، فورسپس، وانتوز، سزارین<br>آزمون میان ترم | | | | | |
| کلاس آنلاین جهت پرسش و پاسخ | | | | | |
| نوزادان آسیب پذیر: نوزاد زودرس، کم وزن و دیررس | | | | | |
| ایکتر نوزادی: ایکتر فیزیولوژیک، ایکتر پاتولوژیک، سندرم دیسترس تنفسی، زجر جنین یا آسفکسی<br>تکلیف شماره ۴ | | | | | |
| احیا نوزاد، نقش پرستار در تطبیق خانواده با وضعیت جدید | | | | | |
| کلاس آنلاین جهت پرسش و پاسخ | | | | | |
| صدمات زایمانی: صدمات وارده به مادر: خونریزیهای بعد اززایمان، آمبولی مایع آمنیوتیک، صدمات وارده به نوزاد: صدمات وارده به جمجمه، صورت، بازو، ران، آسیب به شبکه بازویی | | | | | |
| عوارض بعداززایمان: عفونت ها، ترومبوآمبولی و ترومبوفلبیت | | | | | |
| ناباروری و عقیمی | | | | | |
| کلاس آنلاین جهت پرسش و پاسخ | | | | | |